Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2675

10.10.2024

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2024/2675

z 10. októbra 2024,

ktorým sa stanovuje núdzová finančná podpora pre poľnohospodárske odvetvia postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami v Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 221 ods. 1,

keďže:

(1) V lete 2024 bolo Bulharsko postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami bezprecedentného rozsahu, konkrétne nezvyčajne vysokými teplotami spojenými s pretrvávajúcim suchom, ktoré vážne ovplyvnili produkciu plodín osiatych na jar, najmä kukurice a slnečnice, ako aj bezprecedentnými požiarmi, ktoré ovplyvnili poľnohospodársku výrobu v postihnutých oblastiach.

(2) V druhej polovici apríla 2024 boli časti Nemecka postihnuté nepriaznivou poveternostnou udalosťou bezprecedentného rozsahu, konkrétne mrazom, ktorý výrazne poškodil sady a viniče, a tým aj produkciu určitých druhov ovocia a vína.

(3) V júli a začiatkom augusta 2024 boli časti Estónska postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami bezprecedentného rozsahu, konkrétne mimoriadne intenzívnymi zrážkami a povodňami, ktorým počas zimy a jari 2024 predchádzali mimoriadne nepriaznivé klimatické podmienky. Po období mrazu a chladu s rekordne nízkymi teplotami v mesiacoch december 2023 a január 2024 nasledovalo od marca 2024 nezvyčajné teplo, čo viedlo k suchu, a následne boli začiatkom mája 2024 zaznamenané mrazy a začiatkom júna 2024 krupobitie. Tieto kolísavé mimoriadne poveternostné podmienky ovplyvnili pestovanie plodín, najmä zemiakov, repky olejnej a ovocia a zeleniny.

(4) V prvej časti roku 2024 boli časti Talianska postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami bezprecedentného rozsahu. V južnej časti krajiny a na ostrovoch bolo zaznamenané nezvyčajné teplo a sucho, čo vážne ovplyvnilo produkciu ovocia a zeleniny, vína a plodín pestovaných na ornej pôde, najmä v sektore obilnín.

(5) V júli 2024 boli časti Rumunska postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami bezprecedentného rozsahu, konkrétne vlnami horúčav sprevádzanými silnými búrkami a prudkým krupobitím, po ktorých nasledovalo nezvyčajné teplo a sucho a ktoré spôsobili závažné škody v rastlinnej výrobe. Tieto mimoriadne poveternostné javy vážne ovplyvnili produkciu olejnatých semien a sektor obilnín.

(6) Hoci existujú náznaky, že sa podobné nepriaznivé poveternostné udalosti vyskytujú v celej Únii v celkovom kontexte zvyšujúcich sa rizík pre poľnohospodárstvo súvisiacich so zmenou klímy, intenzita udalostí v Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku bola mimoriadna a zasiahla značnú časť územia a značný podiel výroby.

(7) Závažné škody, ktoré tieto nepriaznivé poveternostné udalosti spôsobili poľnohospodárskym výrobcom, a z toho vyplývajúca strata príjmov postihnutých výrobcov v Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku ohrozujú hospodársku životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Malo by sa preto prijať výnimočné opatrenie, ktoré by prispelo k riešeniu špecifických problémov, ktoré vznikli v dôsledku uvedených nepriaznivých poveternostných udalostí v Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku.

(9) Závažné škody a hospodárske straty spôsobené nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré zasiahli poľnohospodárskych výrobcov, predstavujú konkrétny problém v zmysle článku 221 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorý nemožno jednoducho vyriešiť pomocou opatrení prijatých na základe článku 219 alebo 220 uvedeného nariadenia. Situácia nie je osobitne spojená s identifikovaným jedinečným narušením trhu alebo s jeho presne stanoveným ohrozením. Nie je spojená ani s opatreniami, ktoré by zabraňovali rozšíreniu chorôb zvierat alebo strate dôvery spotrebiteľov v dôsledku rizika ohrozenia verejného zdravia alebo zdravia zvierat alebo rastlín.

(10) Sumy sprístupnené Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku by sa mali určiť najmä s prihliadnutím na príslušnú váhu týchto členských štátov v odvetví poľnohospodárstva Únie na základe čistých stropov pre priame platby stanovených v prílohe V k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 ([2]), ako aj vplyvu nedávnych nepriaznivých poveternostných udalostí v týchto členských štátoch.

(11) Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko by mali rozdeľovať pomoc najúčinnejšími spôsobmi na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, ktoré zohľadňujú rozsah ťažkostí a skutočných hospodárskych škôd, ktorým príslušní poľnohospodári čelia. Mali by zabezpečiť, aby poľnohospodári boli konečnými príjemcami pomoci, a zabrániť akémukoľvek narušeniu trhu alebo hospodárskej súťaže.

(12) Sumy pridelené Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku by len čiastočne riešili ekonomické ťažkosti, ktorým poľnohospodári čelia, preto by sa uvedeným členským štátom malo povoliť, aby poľnohospodárom poskytli dodatočnú vnútroštátnu podporu za podmienok stanovených v tomto nariadení.

(13) S cieľom poskytnúť Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku flexibilitu pri rozdeľovaní pomoci podľa okolností dotknutých poľnohospodárov by sa malo umožniť kumulovať túto pomoc s inou podporou financovanou z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka bez nadmernej kompenzácie pre poľnohospodárov.

(14) Aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii, Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko by mali zohľadniť podporu poskytnutú v rámci iných vnútroštátnych podporných nástrojov alebo podporných nástrojov Únie či súkromných systémov s cieľom reagovať na príslušné hospodárske straty.

(15) Pomoc Únie je stanovená v eurách, a preto treba v prípade Bulharska a Rumunska v záujme jednotného a súbežného uplatňovania určiť dátum konverzie sumy pridelenej členským štátom, ktoré neprijali euro ako národnú menu. Keďže sa v tomto nariadení nestanovuje termín na predloženie žiadostí o pomoc, na účely článku 30 ods. 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/127 ([3]) je vhodné považovať za určujúcu skutočnosť pre výmenný kurz týkajúci sa súm stanovených v tomto nariadení deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

(16) Z rozpočtových dôvodov by Únia v rámci tohto výnimočného opatrenia mala financovať výdavky, ktoré vznikli Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku, len ak sa takéto výdavky vynaložia do určitého termínu oprávnenosti. Podpora určená na toto výnimočné opatrenie by sa preto mala vyplatiť do 30. apríla 2025.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/127 zo 7. decembra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 o pravidlá platné pre platobné agentúry a iné orgány, finančné riadenie, schvaľovanie účtov, zábezpeky a používanie eura (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) Keďže po 30. apríli 2025 sa nemajú uskutočniť žiadne platby, článok 5 ods. 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/127, ktorým sa stanovuje pomerné zníženie mesačných platieb uskutočnených po tomto termíne, sa nemá uplatňovať.

(18) Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko by mali Komisii oznámiť podrobné informácie o vykonávaní tohto nariadenia, aby Únia mohla monitorovať účinnosť opatrenia zavedeného týmto nariadením.

(19) S cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodári dostali pomoc čo najskôr, by sa Bulharsku, Nemecku, Estónsku, Taliansku a Rumunsku malo umožniť vykonávať toto nariadenie bezodkladne. Preto by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(20) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Pre Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko je k dispozícii pomoc Únie v celkovej výške 119 700 000 EUR na poskytnutie výnimočnej podpory poľnohospodárom za podmienok stanovených v tomto nariadení.

2. Výdavky Únie vynaložené v súlade s týmto nariadením nepresiahnu celkovú sumu:

a) 10 900 000 EUR pre Bulharsko;

b) 46 500 000 EUR pre Nemecko;

c) 3 300 000 EUR pre Estónsko;

d) 37 400 000 EUR pre Taliansko;

e) 21 600 000 EUR pre Rumunsko.

3. Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko použijú sumy uvedené v odseku 2 na opatrenia zamerané na kompenzáciu najviac postihnutých poľnohospodárov v sektoroch a vo výrobách postihnutých nepriaznivými poveternostnými udalosťami v zasiahnutých regiónoch za hospodárske straty, ktoré majú vplyv na životaschopnosť poľnohospodárov.

4. Opatrenia uvedené v odseku 3 sa prijmú na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, v ktorých sa zohľadní rozsah skutočných hospodárskych strát postihnutých poľnohospodárov, a ktorými sa zabezpečí, že výsledné platby nespôsobia žiadne narušenie trhu ani hospodárskej súťaže.

5. Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko zabezpečia, aby sa na poľnohospodárov v plnej miere preniesol hospodársky prínos pomoci Únie aj v prípade, ak nie sú priamymi príjemcami platieb pomoci Únie.

6. Na výdavky Bulharska, Nemecka, Estónska, Talianska a Rumunska uvedené v odseku 2 v súvislosti s platbami na opatrenia uvedené v odseku 3 možno poskytnúť pomoc Únie iba za predpokladu, že sa tieto platby vykonajú do 30. apríla 2025.

7. Opatrenia podľa tohto nariadenia možno kumulovať s inými opatreniami podpory financovanými z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

8. Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko môžu na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií poskytnúť dodatočnú vnútroštátnu podporu na opatrenia prijaté podľa odseku 3 až do výšky 200 % príslušných súm stanovených v odseku 2 za predpokladu, že výsledné platby nespôsobia žiadne narušenie trhu alebo hospodárskej súťaže ani nadmernú kompenzáciu. Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko vyplatia dodatočnú vnútroštátnu podporu do 31. júla 2025.

9. Aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii pri udeľovaní podpory podľa tohto nariadenia, Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko zohľadnia podporu poskytnutú v rámci iných vnútroštátnych podporných nástrojov alebo podporných nástrojov Únie či súkromných systémov s cieľom reagovať na príslušné hospodárske straty.

Článok 2

1. Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko bezodkladne a najneskôr do 31. decembra 2024 oznámia Komisii tieto informácie v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 1 ods. 3:

a) opis opatrení, ktoré sa majú prijať;

b) kritériá použité na určenie metód udeľovania pomoci, jej sumy a odôvodnenie rozdelenia pomoci medzi poľnohospodárov;

c) zamýšľaný vplyv opatrení na kompenzáciu poľnohospodárov z dôvodu hospodárskych strát;

d) činnosti na overenie dosahovania plánovaného vplyvu opatrení;

e) činnosti na zamedzenie narušenia hospodárskej súťaže a nadmernej kompenzácie;

f) prognózu úhrad výdavkov Únie rozčlenených podľa mesiacov do 30. apríla 2025;

g) výšku dodatočnej vnútroštátnej podpory udelenej podľa článku 1 ods. 8;

h) opatrenia prijaté na kontrolu oprávnenosti poľnohospodárov a na ochranu finančných záujmov Únie.

2. Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Taliansko a Rumunsko najneskôr 31. októbra 2025 oznámia Komisii celkové sumy vyplatené na jednotlivé opatrenia (v náležitých prípadoch rozčlenené na pomoc Únie a dodatočnú vnútroštátnu podporu), počet a druh príjemcov a posúdenie účinnosti daného opatrenia.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 10. októbra 2024

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN